

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ І ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО І ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

nyi aspect [Moral values as a reflection of the culture of cognition and personal experience: pedagogical aspect]. *Youth & market*. No. 1/221, Drohobych, pp. 24–28. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298577> [in Ukrainian].

10. Khoma, T.V. (2020). Aktyvni metody navchannia v pedahohitsi vyshchoi shkoly [Active learning methods in higher education pedagogy]. *Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and secondary schools*. No. 69 (3), Zaporizhzhia, pp. 149–152. Available at: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/69/part_3/32.pdf (Accessed 15 Oct. 2024) [in Ukrainian].

11. Iakubovska, M. & Yurkiv, M. (2020). Interaktyvni metody navchannia yak zasib formuvannia dukhovnykh tsinnosti osobystosti [Interactive teaching methods as a means of forming spiritual values of the individual].

Educational horizons. No. 51 (2), Ivano-Frankivsk, pp. 75–79. Available at: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/4835/5285> (Accessed 15 Oct. 2024) [in Ukrainian].

12. Bashkir, O.I. (2018). Modern formats of professional development of educational community. Innovative solutions in modern science. No. 3 (22), Kharkiv, pp. 116–128. Available at: <https://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/1538/1618> (Accessed 15 Oct. 2024) [in English].

13. Bobro, N. (2024). Challenges and prospects of scaffolding: humanization and individualization of education in the conditions of industry 5.0. *Academic visions*. No. 32. Lviv, Available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1230> (Accessed 15 Oct. 2024) [in English].

Стаття надійшла до редакції 17.10.2024

УДК 378.18:37.034

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.316425>

Вадим Вітвіцький, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ І ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО І ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Автор у статті визначив окремі особливості формування національної і громадянської ідентичності студентів, які опановують освітні програми у педагогічному університеті. З опорою на фундаментальні напрацювання науковців Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, узагальнення і поточні звіти про виховну роботу у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди автор виокремив такі особливості: необхідності неперервного розвитку критичного і системного мислення, когнітивних навичок студентів як основи свідомої національної і громадянської ідентичності; орієнтування на виклики і рішення безпеки спілкування і взаємодії під час дистанційного і змішаного навчання, органічного синтезу гуманістичних цінностей, імплементації дороговказів позитивних напрацювань країн Європейського Союзу з пріоритетним значенням культурних, духовних аксіологічних констант українського народу, культури студентських, професійних педагогічних спільнот у національному інформаційному просторі.

Ключові слова: педагогічний університет; громадянська ідентичність; національна ідентичність; викладач; студент; стейкхолдер; критичне мислення; виховання.

Літ. 12.

Vadym Vitvitskyi, Applicant of the third-level (Educational and Scientific) Higher education applicant, of the Education and Innovative Pedagogy Department H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

PECULIARITIES OF NATIONAL AND CIVIC IDENTITY FORMATION IN DISTANCE AND BLENDED LEARNING AT PEDAGOGICAL UNIVERSITY

In the article, the author identifies certain features of the formation of national and civic identity of students who are studying educational programs at a pedagogical university. Based on the fundamental developments of scientists of the Institute of Educational Problems of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, generalizations and current reports on educational work at H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, the author has identified the following features: the need for continuous development of critical and systemic thinking, cognitive skills of students as the basis of conscious national and civic identity; focus on the challenges and solutions to the security of communication and interaction during distance and mixed learning. In the educational work of a pedagogical university in the realities of Ukraine today, the following imperatives should be observed through and through: legality, security, conscious responsibility of all participants in the educational process and those interested in the quality of professional training, clearly defined rules or norms of interaction and behavior in the network space. After all, a modern student and teacher must realize that their behavior in open information access affects the reputation and shapes the image of the

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ І ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО І ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

higher education institution with which they are associated. Therefore, in the article, the author also emphasizes the expediency of studying and constructively developing the experience of local regulations in the field of educational disciplines on the policy of fair education, local regulations and rules of conduct that reflect the systematic work of ethics commissions, systematic study of mentality in historical, cultural, applied, communicative, and other aspects.

Keywords: pedagogical university; civic identity; national identity; teacher; student; stakeholder; critical thinking; education.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 рр. в частині аналізу поточного стану ситуації у царині вищої освіти наголошено на тому, що “розширення автономії супроводжується посиленням відповідальності керівників закладів вищої освіти за результати роботи. Запроваджено встановлення цільових показників діяльності закладів вищої освіти, досягнення яких повинні забезпечити їх керівники, що є важливим підґрунтям для оцінювання ефективності управлінської діяльності засновником, учасниками освітнього процесу, місцевою громадою та суспільством. Більшого впливу на життя учасників освітнього процесу набули органи студентського самоврядування, які в багатьох закладах вищої освіти стали реальними представниками інтересів здобувачів освіти та учасниками процесів забезпечення якості вищої освіти” [9]. У цьому контексті зазначимо, що у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди пріоритетна увага надається саме забезпеченню такої логіки якості освіти. Системна робота Студентського парламенту, залученість студентів усіх рівнів вищої освіти до кожного етапу освітнього процесу, партнерство у навчанні, науково-дослідницькій, виховній роботі на рівні факультетів і загалом університету, безумовно, визначається управлінською політикою ректора університету Ю. Бойчука, ректорату і доволі широким списком стейкхолдерів освітніх програм усіх рівнів освіти, що реалізуються в цьому педагогічному університеті [12]. Цінності національної і громадянської ідентичності професіонала, закладені у місії університету, пронизують усі ланки реалізації освітніх програм. Позитивний досвід виховної роботи в умовах змішаного і дистанційного навчання, напрацьований у цьому педагогічному університеті, вартий системного міждисциплінарного вивчення. Цим визначено актуальність заявленої теми статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема виховної роботи в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди перебуває у колі наукових і прикладних інтересів фахівців цього університету, зокрема, проректора з навчально-виховної роботи Н. Борищенко [2], дослідниці цифрової освіти Т. Собченко, науковиці, яка вивчає громадянське виховання, О. Кін [10]. Ця наукова розвідка у методології спирається на ґрунтовне дослідження фахівців Інсти-

туту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України [11], поточні звіти про виховну роботу у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди [12], висновки щодо педагогічного партнерства В. Ворожбіт-Горбатюк [4], рекомендації і пропозиції щодо безпечного освітнього середовища під час використання систем штучного інтелекту, оскільки без цього актуального блоку інформації фактично неможливо досліджувати процеси змішаної чи дистанційної освіти [1; 3; 5; 6; 8].

Мета статті: виділити і стисло охарактеризувати особливості формування національної і громадянської ідентичності студентів, які опановують освітні програми у педагогічному університеті.

Виклад основного матеріалу. Статтею 17 Закону України “Про освіту” визначено “Метою вищої освіти є здобуття особою високого рівня наукових та/або творчих мистецьких, професійних і загальних компетентностей, необхідних для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань” [7]. Досягнення такої мети в частині формування “високого рівня”, на наш погляд, корелюється зі спрямованістю вищої освіти на формування відповідного рівня національної і громадянської ідентичності особи під час навчання у закладі вищої освіти, а також після здобуття певного рівня вищої освіти в інших взаємодіях для професійного і особистісного зростання. У цьому плані структура і напрями діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди розкривають такі ресурсні можливості. Безумовно, у педагогічному університеті ключовою особливістю є саме педагогічна спрямованість усіх взаємодій. Історично склалися в Україні і свідомості українців так, що учитель – це не лише визначення посади чи професії, а радше людина, яка своїм подвижництвом, діяльними проявами свідомого патріотизму не просто формує свідомість молоді і організує освітній процес, а передусім є провідником у потоці трансформацій в усіх сферах суспільно-правових відносин. Про це красномовно свідчать переліки компетентностей і очікувані програмні результати навчання в освітньо-професійних і освітньо-наукових програмах за різними спеціальностями, що реалізуються у педагогічному університеті [12]. Звісно, інтегральні компетентності стандартизовані. Водночас кожному освітню програму пронизує педагогічно спрямовані завдання з формування національної і громадянської ідентичності здобувачів вищої освіти.

У цій науковій розвідці ми спиралися на методологію, практичні рекомендації і висновки, презентовані у доволі потужній за змістом колективній монографії фахівців Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України [11]. У цьому науковому виданні багато уваги приділено тим викликам, з якими зіткнулася освітня система в умовах воєнного стану і зростання загроз використання маніпулятивних технологій у відкритому інформаційному просторі. З досвіду роботи, який доволі різнопланово представлено у звітах виховної роботи факультетів університету [12]. З цих звітів довідуємося, що у виховній роботі педагогічного університету наскрізно прослідковуватися ціннісні аспекти різних видів комунікацій, навчальних взаємодій: законність, зокрема в контекстах прав людини, недискримінації і рівності; безпека освітнього середовища і систематичний психолого-педагогічний супровід в індивідуальному поступі здобувача, кар'єрному прогресуванні викладачів та методистів; усвідомлена відповідальність усіх учасників освітнього процесу і зацікавлених у якості професійної підготовки осіб, що відповідно забезпечено чітко визначеними правилами і нормами взаємодії, поведінки на рівні численних локальних документів, адмініструванні мережеских ресурсів дистанційної освіти, практиках сертифікації курсів на платформі MOODLE [12].

На підставі вивчення матеріалів, оприлюднених на офіційних сторінках структурних підрозділів факультетів університету, можна сформулювати деякі особливості формування національної і громадянської ідентичності студентів, які опановують освітні програми у педагогічному університеті, а саме:

1) усвідомлення усіма учасниками освітнього процесу, представниками установ і організацій, з якими на документальному рівні задекларовано співпрацю, необхідності неперервного розвитку критичного і системного мислення, когнітивних навичок студентів як основи свідомої національної і громадянської ідентичності;

2) наукового супроводу, регулярного оновлення методологій в орієнтуванні на виклики та рішення безпеки спілкування і взаємодії під час дистанційного і змішаного навчання;

3) органічного синтезу гуманістичних цінностей, які визначають унікальність кожної освітньої програми, що реалізується у педагогічному університеті з позитивними напрацюваннями цивілізованих країн світу – авангардів високого рівня громадянської ідентичності під час практик імплементації дороговказів з пріоритетним значенням культурних, духовних цінностей українського народу, урахування регіональної культурної спадщини, культурних практик молодіжних, студентських, професійних педагогічних спільнот, сучасні тренди інформаційного простору.

Доцільно зазначити, що багато заходів і наукових подій, що відбуваються у педагогічному університеті на виконання планової виховної роботи спрямовано на формування і розвиток ключових компетентностей: критичного і системного мислення, мовно-комунікативних компетентностей, зокрема, компетентностей крос-культурної комунікації, емоційного інтелекту, креативності, ініціативності, здатностей до асертивної поведінки і конструктивних взаємодій із різними людьми, у т.ч. у безпечному інклюзивному просторі, здатності оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми на вимогу час [7] (пов'язані з безпековими ситуаціями регіону, наближеного територіально до зони активних бойових дій, ураженого підривною маніпулятивною політикою держави-агресора). Дуже багато уваги упродовж двох останніх років приділено формуванню цифрової ідентичності усвідомленого користувача системами штучного інтелекту студентів, викладачів, формування необхідних когнітивних навичок упевненого чи просунутого користувача цифровими сервісами і застосунками.

Останні групи компетентностей мають виразну професійну спрямованість. Адже через організацію змішаного і дистанційного формату навчання студенти набувають вкрай цінного досвіду роботи з різними джерелами інформації, організації різних форм комунікації і навчально-пізнавальних взаємодій, навичок самоорганізації і досвіду усвідомленого громадянства, у т.ч. серед закордонних українців. Саме на студентів і викладачів, які змушені були виїхати за межі України, спрямовано роботу з психолого-педагогічної, інформаційно-методичної, дорадчої підтримки, щоб кожен закордонний українець відчував себе частиною великої спільноти педагогічного університету. Доволі цікава практика опори у формуванні медійного контенту на досвід і успішні практики окремих блогерів серед студентів, так і студентських спільнот за інтересами чи напрямом професійної підготовки, лідерів студентського самоврядування, громадських активістів серед студентів університету і випускників. Надзвичайно цікаві практики підтримки психічного здоров'я, ініційовані фахівцями психологічної служби, науковцями-психологами. Питання розвитку навичок емоційності стійкості через афірмації і діяльні прояви любові до Харкова популяризуються науковицею Т. Хомуленко як у науковому дискурсі, так і соціальних мережах [12].

Висновки і пропозиції. Отже, з опорою на фундаментальні напрацювання науковців і фахівців-практиків виокремлено особливості: необхідність неперервного розвитку критичного і системного мислення, когнітивних навичок студентів як основи свідомої національної і громадянської ідентичності; орієнтування на виклики і рішення безпеки спілку-

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ І ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО І ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

вання та взаємодії під час дистанційного й змішаного навчання, органічного синтезу гуманістичних цінностей, імплементації позитивних напрацювань країн Європейського Союзу з пріоритетним значенням культурних, духовних аксіологічних констант українського народу, культури студентських, професійних педагогічних спільнот у національному інформаційному просторі. У виховній роботі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди у змісті освітніх програм і позааудиторній роботі відображено концепти: законність, безпека, усвідомлена відповідальність, чітко визначені правила чи норми взаємодії, поведінки у мережевому просторі. Перспективним убагащується напрям виховної роботи через ресурси медіа і соціальні мережі, доручення студентів-активістів до наповнення національно спрямованим, громадянсько значущим контентом відкритих каналів медіа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біла книга Комісії про штучний інтелект (2020). URL : https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-and-trust-artificial-intelligence_en
2. Борисенко Н., Ворожбіт-Горбатюк В. Високий моральний дух курсантів (слухачів, студентів) військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти – ресурс сили в епоху інформаційних війн. *Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс* : монографія / за ред. В.А. Кротока. Харків : ФОП Федорко М.Ю., 2021. С. 333–350.
3. Використання штучного інтелекту: переваги та ризики. Рекомендації Уповноваженого. (04/06/2024). URL : https://ombudsman.gov.ua/news_details/vikoristannya-shtuchnogo-intelektu-perevagi-ta-riziki-rekomendaciyi-upovnovazhenogo
4. Ворожбіт-Горбатюк В. Компетентність педагогічного партнерства як базис якості вищої педагогічної освіти. *Молодь і ринок*. 2021. №10 (196). С. 63–69. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528>
5. Угода лідерів G7 щодо Керівних принципів і Кодексу поведінки щодо штучного інтелекту (2023). URL : https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5379
6. Права людини в епоху штучного інтелекту: виклики та правове регулювання. (2024). URL : <https://drive.google.com/file/d/1YLb1X8wCMQI3g8LjPsERa2b58GM1fRS2/view>
7. Про освіту. Закон України. Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція від 27.06.2024, підстава 3760-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
8. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>
9. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки: Розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80>
10. Собченко Т.М., Кін О.М., Ворожбіт-Горбатюк В.В. Створення безпечного освітнього середовища у закладах освіти в умовах воєнного стану. *Новий колегіум*. 2023. № 3. С. 39–42. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKol_2023_3_10
11. Утвердження української національної та громадянської ідентичності : монографія / К. Журба, І. Бех, С. Бойко, В. Євтушок, С. Гаряча, Л. Канишевська, І. Кучинська, С. Кучинський, О. Лісовець, І. Нестайко, Л. Павлова, В. Рагозіна, О. Рейпольська, Н. Сеньовська, С. Толочко, С. Федоренко, І. Шкільна, В. Ясько ; за заг. ред. К. Журба, О. Рейпольська. Київ : “Компрінт”. 2024. 232 с.
12. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Офіційний мережевий ресурс. 2023. URL : <http://hnpu.edu.ua/>

REFERENCES

1. Bila knyha Komisii pro shtuchnyi intelekt (2020) [Commission’s white paper on artificial intelligence]. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-and-trust-artificial-intelligence_en [in Ukrainian].
2. Borysenko, N. & Vorozhbit-Horbatyuk, V. (2021). Vysokyi moralnyi dukh kursantiv (slukhachiv, studentiv) viiskovykh navchalnykh pidrozdiliv zakladiv vyshchoi osvity – resursy syly v epokhu informatsiinykh viin [The high morale of cadets (students) of military educational units of higher education institutions is a resource of strength in the era of information wars]. *Wars of the information age: an interdisciplinary discourse*: a monograph; (Ed.). V.A. Krotiuk. Kharkiv, pp. 333–350. [in Ukrainian].
3. Vykorystannya shtuchnogo intelektu: perevahy ta ryzyky. (04/06/2024) [Using artificial intelligence: benefits and risks]. Available at: https://ombudsman.gov.ua/news_details/vikoristannya-shtuchnogo-intelektu-perevagi-ta-riziki-rekomendaciyi-upovnovazhenogo [in Ukrainian].
4. Vorozhbit-Horbatyuk, V. (2021). Kompetentnist pedahohichnogo partnerstva yak bazys yakosti vyshchoi pedahohichnoi osvity [Competence of pedagogical partnership as a basis for the quality of higher pedagogical education]. *Youth & market*. №10 (196). pp. 63–69. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528> [in Ukrainian].
5. Uhoda lideriv G7 shchodo Kerivnykh pryntsypiv i Kodeksu povedinky shchodo shtuchnogo intelektu (2023). [G7 Leaders’ Agreement on Artificial Intelligence Guidelines and Code of Conduct]. Available at: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5379 [in Ukrainian].
6. Prava liudyny v epokhu shtuchnogo intelektu: vyklyky ta pravove rehuliuвання (2024). [Human rights in the era of artificial intelligence: challenges and legal regulation]. Available at: <https://drive.google.com/file/d/1YLb1X8wCMQI3g8LjPsERa2b58GM1fRS2/view> [in Ukrainian].
7. Pro osvitu. Zakon Ukrainy [About education]. Document 2145-VIII, valid, current edition dated 06.27.2024, basis 3760-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].
8. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku shtuchnogo intelektu v Ukraini [On approval of the Concept of Artificial Intelligence Development in Ukraine]. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 2, 2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
9. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky [On approval of the Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022–2032]. Order of the CMU dated February 23, 2022. No. 286.

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ

Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80> [in Ukrainian].

10. Sobchenko, T.M., Kin, O.M. & Vorozhbit-Horbatyuk, V.V. (2023). Stvorennia bezpechnoho osvithnoho seredovyscha u zakladakh osvity v umovakh voennoho stanu [Creating a safe educational environment in educational institutions under martial law]. *New collegium*. No. 3, pp. 39–42. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKoI_2023_3_10 [in Ukrainian].

11. Utverzhennia ukraïnskoi natsionalnoi ta hromadianskoi identychnosti (2024). [Affirmation of Ukrainian national and civic identity]. *Monograph*. K. Zhurba, I. Bekh, S. Boiko,

V. Yevtushok, S. Hariacha, L. Kanishevska, I. Kuchynska, S. Kuchynskiy, O. Lisovets, I. Nestaiko, L. Pavlova, V. Raho-zina, O. Reipolska, N. Senovska, S. Tolochko, S. Fedorenko, I. Shkilna, V. Yasko ; (Eds.). K. Zhurba, O. Reipolska. Kyiv, 232 p. [in Ukrainian].

12. Kharkivskiy natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni H.S. Skovorody (2023). [H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University]. Official network resource. Available at: <http://hnpu.edu.ua/> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 01.11.2024

УДК 378.018.8:373.5.011-051:51]:004-47.22-043.83](045)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.314633>

Любов Тітова, аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, викладач кафедри інформатики і інформаційно-комунікаційних технологій
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ

У статті представлено модель формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів математики у процесі застосування технології гейміфікації. Акцентовано увагу на значенні інтеграції цифрових інструментів у процес професійної підготовки педагогів, що дає змогу розвинути як технічні, так і методичні навички для ефективного використання ІКТ у навчанні. Модель охоплює чотири блоки: цільовий, організаційно-змістовий, операційно-діяльнісний та результативний, кожен з яких спрямований на комплексний розвиток інформаційно-цифрової компетентності, необхідної для майбутньої професійної діяльності вчителя математики. Зазначено педагогічні умови, необхідні для реалізації моделі, а також критерії та рівні сформованості інформаційно-цифрової компетентності.

Ключові слова: ІКТ; компетентність; інформаційно-цифрова компетентність; модель; модель формування інформаційно-цифрової компетентності; майбутні учителі математики.

Рис. 1. Літ. 10.

Liubov Titova, Postgraduate Student of the Pedagogy and Educational Management Department, Lecturer of the Informatics Information and Communication Technologies Department,
Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University

A MODEL FOR THE FORMATION OF FUTURE MATHEMATICS TEACHERS' INFORMATION AND DIGITAL COMPETENCE

The article examines the problem of forming the information and digital competence of future mathematics teachers, which is extremely relevant in the context of the digitalization of the educational environment. The article analyses the importance of integrating modern digital technologies into the training of future teachers, which ensures the development of not only technical skills but also methodological skills in the use of information and communication technologies (ICT) in the learning process. The proposed model is based on the use of gamification technology as a means of activating and increasing the motivation of future teachers, which allows them not only to acquire the necessary competencies but also stimulates interest in the use of ICT in future professional activities.

The model of information and digital competence development consists of four main blocks: target, organizational and content, operational and performance, and resultant. The goal block defines the purpose and objectives of competence development, focusing on preparing students for the effective use of ICT to achieve educational goals. The organizational and content block includes the approaches and principles on which learning is based, including competence-based, personality-oriented, practice-oriented, systemic, synergistic and axiological. Each of them ensures the comprehensive development of information and digital competence through the formation of key skills and values necessary for a modern teacher. The operational-activity block focuses on the practical aspects of mastering the knowledge and skills of working with ICT, which is achieved through the use of various teaching methods and technologies, including gamification. The resultant block contains assessment criteria, levels of competence and the final result, which demonstrates the readiness of graduates to use ICT in their professional activities.